

Ikt. sz.: OTB/38-1/2013.

OTB-10/2013. sz. ülés
(OTB-98/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Oktatási, tudományos és kutatási bizottságának**
2013. április 29-én, hétfőn, 11 óra 16 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 532. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvénynek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló T/10751. számú törvényjavaslat</i>	5
<i>A módosító javaslatok megvitatása</i>	5
<i>Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről:</i>	7
<i>A recski munkatáborban a kommunista diktatúra erőszakszervezetei által elkövetett rémtetteknek a felnövekvő generációk számára történő hiteles bemutatásáról szóló H/10727. számú határozati javaslat</i>	7
<i>Vona Gábor (Jobbik) szóbeli kiegészítése</i>	7
<i>Brassói Sándor (Emberi Erőforrások Minisztériuma) véleménynyilvánítása</i>	8
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	9
<i>Vona Gábor (Jobbik) válaszai, reflexiói</i>	11
<i>Szavazás a tárgysorozatba-vételről</i>	13
<i>Döntés bizottsági levél megfogalmazásáról és elküldéséről</i>	13
<i>A nemzetiszocialista vészorszak történelmének a fiatal generációk körében való minél teljesebb megismertetése, valamint az emlékezetkultúra fontosságának tudatosítása érdekében szükséges egyes intézkedésekről szóló H/10767. számú határozati javaslat</i>	14
<i>Dr. Steiner Pál (MSZP) szóbeli kiegészítése</i>	14
<i>Brassói Sándor (Emberi Erőforrások Minisztériuma) véleménynyilvánítása</i>	15
<i>Hozzászólások</i>	16
<i>Dr. Steiner Pál (MSZP) reflexiói</i>	17
<i>Szavazás a tárgysorozatba-vételről</i>	18
<i>Döntés tájékoztatáskérésről</i>	18
<i>Egyebek</i>	18

Napirendi javaslat

1. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvénynek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10751. szám)
(A módosító javaslatok megvitatása)

2. Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről:
 - a) A recski munkatáborban a kommunista diktatúra erőszak szervezetei által elkövetett rémtetteknek a felnövekvő generációk számára történő hiteles bemutatásáról szóló határozati javaslat (H/10727. szám)
(Vona Gábor (Jobbik) képviselő önálló indítványa)
 - b) A nemzetiszocialista vészorszak történelmének a fiatal generációk körében való minél teljesebb megismertetése, valamint az emlékezetkultúra fontosságának tudatosítása érdekében szükséges egyes intézkedésekről szóló határozati javaslat (H/10767. szám)
(Tóbiás József, dr. Steiner Pál és Lendvai Ildikó (MSZP) képviselők önálló indítványa)

3. Egyebek

Az ülés résztvevői**A bizottság részéről****Megjelent**

Elnököl: **Pokorni Zoltán** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Pószán László (Fidesz), a bizottság alelnöke
Osztolykán Ágnes (független), a bizottság alelnöke
Brájer Éva (Fidesz)
Cseresnyés Péter (Fidesz)
Demeter Zoltán (Fidesz)
Dr. Hoppál Péter (Fidesz)
Kucsák László (Fidesz)
Németh Zoltán (Fidesz)
Pánczél Károly (Fidesz)
Révész Máriusz (Fidesz)
Sági István (Fidesz)
Földi László (KDNP)
Michl József (KDNP)
Dr. Hiller István (MSZP)
Dr. Sós Tamás (MSZP)
Farkas Gergely (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Bodó Sándor (Fidesz) Cseresnyés Péternek (Fidesz)
Michl József (KDNP) megérkezéséig Földi Lászlónak (KDNP)

Meghívottak részéről**Hozzászólók**

Dr. Steiner Pál (MSZP)
Vona Gábor (Jobbik)
Brassói Sándor főosztályvezető (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Dr. Solti Péter főosztályvezető (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 16 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

POKORNI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a bizottsági ülés résztvevőit, úgy látom, hogy határozatképesek vagyunk. Elnézést a késésért, de a Parlament Felsőházi termében tartotta a Fidesz-frakció a maga frakcióülését, és időbe telt, mire a képviselők átértek.

Három napirendi pontunk van, a 2-esen belül a) és b) pont. Kérdezem, kinek van javaslata, kérdése a napirenddel kapcsolatban. *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Aki egyetért a napirenddel, kérem, most emelje fel a kezét! *(Szavazás.)* Köszönöm, egyhangú.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvénynek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló T/10751. számú törvényjavaslat

A módosító javaslatok megvitatása

Az első napirendi pontunk a nemzeti felsőoktatásról szóló törvénynek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat. Kell nekünk előterjesztő. *(Solti Péter helyet foglal az asztalnál.)* Tisztelettel köszöntöm!

DR. SOLTI PÉTER (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Jó napot kívánok! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Solti Péter, az EMMI felsőoktatási főosztályának a vezetője vagyok.

ELNÖK: Üdvözlöm, főosztályvezető úr! Itt van előttünk az ajánlás, amelynek az 1. pontjában Osztolykán Ágnes képviselő asszony módosító javaslata szerepel. Kérdezem a javaslattevőt, hogy kívánja-e kiegészíteni szóban a javaslatot.

OSZTOLYKÁN ÁGNES (független): Nem kívánom, köszönöm, azt hiszem, hogy magáért beszél a módosító.

ELNÖK: Kérdezem az előterjesztőt, hogy mi az álláspontja.

DR. SOLTI PÉTER (Emberi Erőforrások Minisztériuma): A kormány nem támogatja.

ELNÖK: Van-e kérdés, észrevétel, vita a ponttal kapcsolatban? *(Nincs jelzés.)* Jelentkezést nem látok. Szavazzunk akkor! Kérdezem a bizottságot, hogy támogatja-e Osztolykán Ágnes képviselő asszony javaslatát. Aki igen, az most emelje fel a kezét! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem, az most emelje fel a kezét! *(Szavazás.)* Tartózkodik? *(Szavazás.)* A bizottság egyharmada sem támogatta.

Az 1. és a 2. pont összefüggött, valamint a 10. pont is.

A 3. pont Pósnán László javaslata. Laci, kérdezem, hogy kívánod-e kiegészíteni.

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Nem, technikai a javaslat.

ELNÖK: Jó. Számos összefüggése van: 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 11., ezeket azért fussuk át! Egy elég nagy csomagról döntünk egyben: 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 11., gyakorlatilag az egész ajánlást kiteszi ez a csomag. Az előterjesztőt kérdezem, hogy támogatja-e a javaslatot.

DR. SOLTI PÉTER (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Igen, a kormány támogatja a javaslatot.

ELNÖK: A kormány támogatja Pósan László csomagját. Van-e kérdés, észrevétel, vita a 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 11. pontokkal kapcsolatban? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs ilyen. Szavazzunk! Ki az, aki támogatja a javaslatot? Aki igen, kérem, most emelje fel a kezét! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki az, aki nem? *(Szavazás.)* Ki az, aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 4 tartózkodás mellett a bizottság támogatta.

A 10. pont következik, amely Osztolykán Ágnes javaslata... *(Közbeszólások: Szavaztunk róla!)* Szavaztunk róla, bocsánat, ez összefüggés volt. *(Közbeszólások.)* Melyik maradt el? *(Közbeszólások: Nincs több. – Az elnök Takács Gabriellával egyeztet.)*

Pósan László képviselő úr kért szót.

DR. PÓSAN LÁSZLÓ (Fidesz): Tisztelt Bizottság! Egy bizottsági kapcsolódó módosító indítványt szeretnék még javasolni. A javaslat technikai jellegű. Az egyik most, az előbb elfogadott passzusban szerepel konkrétan rövidítésként a „mód. törvény”, a „módosítási törvény”, viszont lényegében ezt korábban, korábbi paragrafusokba kellett volna behozni, ezt próbálja helyére tenni, illetve egy stiláris természetű javaslatról van még szó, tartalmi módosítást nem jelentene. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ki van osztva? *(Közbeszólások: Most osztják.)*

Pósan László alelnök úr azt javasolja a bizottságnak, hogy még egy jogtechnikainak minősíthető, csiszoló módosító javaslatot nyújtson be a bizottság, most osztjuk ki az indítványt, kérem, hogy mindenki fussa át. Addig megkérdézem az előterjesztőt, hogy tudott-e véleményt formálni erről a kiosztott papírról, illetve az abban szereplő javaslatról.

DR. SOLTI PÉTER (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Igen, köszönöm szépen. Szakmailag támogatni tudjuk a kiegészítést.

ELNÖK: Az előterjesztő támogatja egy ilyen módosító javaslat benyújtását. Mindenki át tudta futni? *(Általános helyeslés.)* Az előterjesztő kormány- vagy tárcavéleményt mond? Nyilván ez utóbbinál tárcavéleményt...

DR. SOLTI PÉTER (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Így van, egyébként kormányálláspontot képviselek.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Van-e kérdés a bizottsági módosító javaslattal kapcsolatban? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs jelzés, nem látok jelentkezőt. Szavazzunk! Ki az, aki egyetért azzal, hogy benyújtunk egy ilyen bizottsági módosító javaslatot? Aki igen, az, kérem, most emelje fel a kezét! *(Szavazás.)* Köszönöm. Aki nem? *(Szavazás.)* Aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 3 tartózkodás mellett úgy döntöttünk, hogy benyújtunk egy ilyet.

Van-e más javaslat bizottsági módosító indítványra? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Akkor a napirendi pontot lezárom. Vendégeinknek köszönöm a részvételt és az együttműködést.

Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről:

A recski munkatáborban a kommunista diktatúra erőszakszervezetei által elkövetett rémtetteknek a felnövekvő generációk számára történő hiteles bemutatásáról szóló H/10727. számú határozati javaslat

A következő napirendi pontunk a 2-es, annak is először az a) pontja, a Jobbik javaslata a recski munkatáborban a kommunista diktatúra erőszakszervezetei által elkövetett rémtetteknek a felnövekvő generációk számára történő hiteles bemutatásáról szóló határozati javaslat. Kérdezem, hogy az előterjesztők... Itt van, bocsánat, nem néztem az asztal végére. Üdvözlöm Vona Gábor képviselő urat, a javaslattevőt! Parancsolj, Gábor!

Vona Gábor (Jobbik) szóbeli kiegészítése

VONA GÁBOR (Jobbik): Nagyon szépen köszönöm. Köszöntöm a bizottságot! Néhány mondattal indokolnám csupán a határozati javaslatot, hiszen, azt gondolom, maga a kezdeményezés célja, értelme bárki számára nyilvánvaló. Mindannyian tudjuk, hogy több kényszermunkatábor létezett Magyarországon, tehát talán az első kérdés, ami felmerülhet ezzel kapcsolatban, hogy miért pont Recsk. Én azt gondolom, hogy ha ezeknek az '50-es években működő kényszermunkatáboroknak az ismertségét, a társadalomban, a közbeszédben, a tudományos vitában való helyét megvizsgáljuk, akkor nagyjából azt láthatjuk, hogy Recsk elvitathatatlanul a leghíresebb vagy – mondhatom úgy – a leghírhedtebb ilyen kényszermunkatáborrá vált. Az '50-es években 1500 honfitársunk volt kénytelen elszünetelni az odahurcoltatást, és nagyon sokan veszítették ott az életüket. Vitéz Krasznay Béla – aki a Recski Szövetségnek jelenleg az elnöke – mondta azt, ami talán itt is nagyon fontos információ lehet, hogy Recsk azért is volt más, mint a többi, attól függetlenül, hogy ő bármilyen szempontból is elfogult lenne a többivel szemben, mert itt a megsemmisítés mint cél egyértelműen megjelent, az odaszállítottaknak maga a meghurcoltatásuk rendszeresen úgy kezdődött, hogy közölték velük, hogy velük nem kell elszámolni, tehát nincs semmiféle joguk, nincs semmiféle lehetőségük, a fogva tartóknak vagy a munkatábor vezetőinek a kénye és kedve volt az ő életük további sorsa.

Szintén a határozati javaslat beadására ösztökélt az Országgyűlésnek az elmúlt hetekben folytatott vitája, amely az önkényuralmi jelképekről folyt. Ezt a vitát nem akarom most idehozni, de talán abban megegyezünk itt mindannyian, hogy ebben a vitában azért érvényesült egy kettős mérce vagy következetlenség – én azt gondolom, mindenki döntse el, hogy melyik áll közelebb hozzá –, a lényeg az, hogy amíg a horogkereszttel vagy a nyilaskereszttel vagy a nemzetiszocialista önkényuralmi jelképekkel kapcsolatban teljes konszenzus volt a tiltásukat illetően, addig a vörös csillaggal kapcsolatban úgy volt érezhető a vita során, hogy vannak, akik talán megengedőbbek lennének ezzel a jelképpel kapcsolatban. Ez is indított arra, hogy ezt a fajta következetlenséget vagy kettős mércét ezzel a javaslattal sikerüljön különösképpen a felnövekvő generációk számára megszüntetni, megelőzni.

A javaslat lényege az, hogy a felső tagozatos általános iskolásoknak, az 5-8. évfolyamnak a tanulmányai során legalább egyszer egy osztályfőnöki óra vagy egy osztálykirándulás keretében legyen kötelező ellátogatni Recskre, ebbe a munkatáborba, és megtekinteni ott ezeknek a borzalmaknak a helyszínét. Azt gondolom, az ebben rejlő pedagógiai, társadalmi, kulturális és oktatási hatást nem kell magyaráznom.

Amit mindenképp szeretnék viszont hozzátenni, hogy a javaslat mögött, a benyújtása óta eltelt két hét alatt is, én úgy gondolom, kialakult egy olyan komoly társadalmi támogatottság, amit itt a bizottság tagjai számára is szeretnék ismertetni. Egyrészt a környék hét polgármestere, tehát nem pusztán Recsk polgármestere, hanem a környék hét

polgármestere írt alá egy közös szándéknyilatkozatot arra nézve, hogy ez a határozati javaslat az Országgyűlés által elfogadottá váljon, hiszen ahogy a recski tábor kinéz, és ahogy azt manapság meg lehet közelíteni, az méltatlan, ez az ott lévő települési vezetők számára is mindenképpen egy támogatandó és támogatható javaslat. A másik komoly szempont magának a Recski Szövetségnek a támogatása. A múlt héten hétfőn volt szerencsém vitéz Krasznay Bélával találkozni, aki a Recski Szövetség vezetője, amit már említettem, aki maximális támogatásáról biztosított, és arról is biztosított, hogy nemsokára – lehet, hogy már az időből kifutott – levelet fog írni, levélben fog fordulni a parlamenti frakciók vezetőihez a támogatás megnyerése céljából. Szintén a múlt hét eredménye volt, hogy pénteken a Heves Megyei Közgyűlés – ott is ismertettük a javaslatunkat – ellenszavazat nélkül fogadta el azt a javaslatát, azt a döntését, hogy az Országgyűlést támogassa, vagy arra kérje, hogy ezt a határozati javaslatot fogadja el. A környékbeli települések, a Recski Szövetség mint üzemeltető, üzemmentartó és a Heves Megyei Önkormányzat tehát teljes mellszélességgel támogatja ezt a javaslatot, ezzel a hátszéllel érkeztem ide, hogy ismertessem, és arra kérem a bizottságot, hogy egy ilyen széles társadalmi támogatottsággal rendelkező és nagyon komoly és fontos társadalmi céllal rendelkező határozati javaslatot a támogatásáról biztosítson. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. A kormányt, úgy látom, Brassói Sándor főosztályvezető úr képviseli. Szeretnénk tudni a kormány vagy a tárca álláspontját.

Brassói Sándor (Emberi Erőforrások Minisztériuma) véleménynyilvánítása

BRASSÓI SÁNDOR (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Előterjesztő! A tárca részéről az érintett döntéshozók abszolút felismerik a javaslat súlyát és jelentőségét. Maga a köznevelés szabályozó rendszere jelenleg is tartalmazza azokat a fontos információkat, amelyek a recski tábor és az azzal kapcsolatos, azt körülvevő történelmi időszak rémtetteivel kapcsolatosak, mind a kötelező nemzeti alaptanterv, mind pedig a kötelező általános iskolai és középiskolai kerettantervek pontosan tartalmazzák, nevesítik a recski tábort és mindazt a történelmi szörnyűséget, ami ebben az időszakban történt Magyarországon. Úgyhogy az az álláspontja az államtitkárságnak – nem a kormányzatnak, kormányálláspontot nem tudok képviselni, hanem az államtitkárságnak –, hogy elismerve és fontosnak tartva magát a javaslatot, de az, hogy minden egyes tanuló eljusson a köznevelési tanulmányai során, 5-8. évfolyamos korában a táborba, és hogy ezzel kapcsolatban a kormány alkosson rendeletet, hogy a NAT-on belül legyen ez kötelező program, mi ezt azért nem támogatjuk, azért sem támogatjuk, mert a nemzeti alaptanterv műfaja nem ez. A nemzeti alaptanterv egy tantervi tartalmi országos szabályozó, amelyben ilyen kötelező kirándulás jellegű programok, amelyekhez természetesen egyfajta fontos információ és a nevelés-oktatás is kapcsolódhat, nem a nemzeti alaptantervbe való álláspontunk szerint. A másik oldalon pedig a javaslatban vannak kicsit önellentmondásos részek, hiszen minden köznevelési intézetet említ, és az azokban tanulmányokat folytató diákokat, és nem világos, hogy a kollégiumokban is külön el kellene-e vinni a tanulókat, vagy csak az általános iskolák felső tagozatain belül, tehát önmagában a szövegezés miatt sem, de amiatt sem, mert ez egy olyan többletkihatással járó, olyan szervezési terhet jelentő keretrendszer hozna létre, amelynek jelenleg az államtitkárság részéről nem látjuk a fedezetét. Tehát ezért nem támogatjuk.

ELNÖK: Köszönöm szépen a főosztályvezető úrnak, hogy kifejtette az államtitkárság álláspontját. *(Jelzésre:)* Osztolykán Ágnes alelnök asszony kért szót. Parancsolj, Ágnes!

Kérdések, hozzászólások

OSZTOLYKÁN ÁGNES (független): Köszönöm szépen a szót. Lenne egy részletnek tűnő, de azt gondolom, fontos kérdésem, képviselő úr: hogy miért határozzák meg ebben a tervezetben azt, hogy az 5. és a 8. osztály közötti időszakban legyen ez kötelező érvényű, nem lenne-e hasznosabb, ha az lenne a javaslatban, hogy a közoktatás rendszerében eltöltött időszak alatt, és meg is mondom, hogy miért. Az ön frakciójában is ülnek az oktatással foglalkozó emberek, és én azt gondolom, hogy ha összeülnek, és végiggondolják, akkor gondolják végig, hogy itt – hogy is mondjam? – elég kicsi gyerekekről van szó, és én azt gondolom, hogy teljesen más hatást ér el egy ilyen szándék egy idősebb korosztálynál, tehát ha kvázi lehetőséget adnának arra, hogy amíg a közoktatás rendszerében benne vannak, addig elmelessenek, vagy akár kötelező érvénnyel is. Én azt gondolom, hogy – hány éves egy ötödikes gyerek, segítsetek! (*Közbeszólások: Tíz, tíz-tizenegy!*) – 11, tehát egy 11 és 14 év közötti gyerek számára, azt gondolom, nem biztos hogy... Valamilyen hatást el fogunk érni, vagy elér, vagy lesz valamifajta hatása, de hogy nem az a hatása lesz, amire a képviselő úr gondol, én arról szentül meg vagyok győződve, és azt gondolom, hogy idősebb korban az ilyen... Nem tudom, csak gondolja végig, hogy ön mondjuk hány éves volt, amikor először olvasta a Recski tábor rabjai című könyvet, mert én nem ötödikes koromban olvastam, tehát azt gondolom, hogy különböző életkorokban ezek különbözőféleképpen hatnak, és én azt gondolom, hogy ezt lehetne úgy kompenzálni, hogyha nem mondaná meg azt, hogy tól-ig, hogy ötödiktől nyolcadikig, hanem adna egyfajta hosszabb időintervallumot, amíg ezek a gyerekek megnézhetik ezt a tábort. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kíván-e még valaki hozzászólni? (*Jelzésre:*) Pósán Laci, alelnök úr, parancsolj!

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Én személy szerint, bevallom őszintén, egyet is értek az előterjesztéssel, néhány kérdőjel természetesen bennem is felvetődött. Az egyik az, amit részben Osztolykán Ágnes is felvetett, hogy kell-e feltétlenül ilyen életkori tól-ig terjedő hatályban gondolkodni. A másik pedig az, hogy valóban az alaptanterv részévé kell-e tenni, magyarán az jutott eszembe, hogy van két emléknepunk, a holokauszt és a kommunizmus áldozatainak az emléknepje, és mi van akkor – most hangosan gondolkodom –, hogy ha ezeknek az emléknepoknak a dolgához kapcsolódó szabályozásba illesztjük bele, tehát nem a nemzeti alaptantervbe tesszük bele azt, hogy mondjuk ahogyan a határon túli kirándulásokhoz bizonyos pénzügyi forrásokra pályázni lehet, ez is egy pályázati konstrukcióval működjön, és ezen emléknepokhoz kapcsolódóan, nem feltétlenül ugyanazon a napon természetesen, az iskolai tanulmányi kirándulások időkereteit erre felhasználva próbáljuk meg ösztönözni ezt. Én tehát egy ilyen ösztönző jelleget gondolok ennek, nem pedig feltétlenül kötelező jelleget, részben mert a pénzügyi oldalát ilyen értelemben talán könnyebb lenne kezelni, részben mert a nemzeti alaptantervhez kapcsolódó egyéb természetű szakmai dilemmáknak jobban elejét lehetne venni, harmadrészt pedig amúgy is az iskolai tanulmányi kirándulásokhoz kapcsolódóan van egyfajta irányított vagy célzott jelleg, amihez bizonyos forrásokat is igénybe lehetne venni. Ez azért lenne fontos dolog, mert nyilván nem ugyanaz Sopronból elmenni Recskre, meg teszem azt Miskolcra elmenni Recskre, és ilyen értelemben így talán jobban lehetne egy kicsit disztingválni ebből a szempontból is. De magával a szándékkal én személy szerint egyet tudok érteni, és kifejezetten jónak is tartom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. (*Jelzésre:*) Máriusz, parancsolj!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Köszönöm szépen. Én is voltam Recsken, sőt már a nagyobb fiamat is elvittem – a többiek még kicsik –, benne sem váltotta ki még teljesen azt a hatást, amit majd ki kellene váltania, úgyhogy később is, családotól el fogunk menni. Ugyanakkor én azok közé tartozom, akik nem támogatják ezt a kezdeményezést. Nem támogatom sem ezt, sem a következőt, mert azt gondolom, hogy elfogadtunk emléknapot, különböző helyeken – Vona Gábor elmondta – több ilyen tábor is van, és Pósan Lászlóval is egyetértek, hogy Szombathelyről Recskre menni teljesen más kihívást is jelent. Illetve akkor miért nem tesszük kötelezővé, hogy akkor a Terror Házába is menjünk el? Lehetne hosszú-hosszú listákat sorolni, hogy mi lenne nagyon-nagyon fontos, hogy a gyerekek megnézzék.

Én voltam az egyik betérjesztője a határon túli osztálykirándulásnak. A határon túli osztálykirándulásnál az a helyzet, hogy ott elég nagy szabadságot és rugalmasságot adtunk az intézményeknek, rugalmasságot adtunk, mert aki Szlovéniához van közelebb, akár mehet Szlovéniába, aki az északi határ mellett lakik, az egy ilyen osztálykirándulást megoldhat a felvidéki magyar részeken, aki délen lakik, az megoldhatja a déli részeken. Énszerintem ez a javaslat így hihetetlen módon eltérő nehézségeket jelent az ország különböző helyein lévő iskolák számára, és miközben fontosnak gondolom azt, hogy a magyar diákok, általános iskolások és középiskolások is a magyar történelemnek ezzel a borzalmas részével a maga mélységében és valóságában tisztában legyenek, szerintem ez a javaslat ezt a problémát nem fogja megoldani, sőt szerintem rengeteg iskolában egy igen erős ellenérzés keletkezik, hogy most – mit tudom én – Pécsről, Szombathelyről, Szentgotthárdról egy osztálykirándulást kell szervezni Recskre, mert ez elő van írva. Szerintem tehát ez így sok esetben ellentétes hatást váltana ki, mint amilyen hatást szeretnénk.

Nagyjából egyébként a kötelezősége és az egy pontban meghatározott jellege miatt, bár ugyanúgy fontosnak tartom, hogy a magyar fiatalok azzal is, azzal a borzalommal is megismerkedjenek, ugyanezért nem fogom támogatni a következő pontban elének terjesztett javaslatot sem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván-e még valaki hozzászólni? *(Senki nem jelentkezik.)* Én is hozzászólnék.

Vannak nemzeti ünnepek, nemzeti gyásznapiak, vannak kiemelt napok, és egy nagyon sajátos dolog ez az emléknapi. Korábban, 10-12 évvel ezelőtt egy ilyen volt, az aradi vértanúk emléknapija októberben, majd a holokauszt emléknapija április 16-án, vele egy időben a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapija 25-én, és ebben a ciklusban június 4-e, a nemzeti összetartozás napja. Ezek ugyan egy-egy konkrét dátumhoz meg egy-egy konkrét eseményhez kötődnek, de alapvetően irányokat jelölnek, amivel előírjuk, hogy az iskolák foglalkozzanak vele, és a gyerekek számára egy nagyon változatos, nem egy, sőt majdnem mindegyik témában ki is adott az éppen aktuális minisztérium javaslatokat, hogy milyen módon dolgozzák fel ezeket – közöttük volt egyébként a látogatás a recski munkatáborban, de a Terror Háza is, dokumentumok, korabeli újságcikkek, akár parlamenti felszólalások vagy túlélők meghívása. Nem kötöttük meg tehát az iskolák kezét olyan értelemben, hogy hogyan tegyék, hanem azt írtuk le, hogy milyen céllal tegyék.

Ez a recski táborlátogatás ebből kilóg a maga konkrét kötöttségével. Nyilván akár meg is tudom érteni ennek az okát, Vona Gábor ki is fejtette, hogy az utóbbi hetek vitája, parlamenti vitája, a horogkereszt és a vörös csillag körüli vita aránytalansága indította erre, de azt javaslom, hogy fontolják meg, hogy a kommunista diktatúrák áldozatainak az emléknapija keretében lehet ilyet tenni. Nem véletlen, hogy az emlékhelyek között a kormányrendelet felsorolja a recski munkatábor is, ahova azok az osztályfőnökök, történelemtanárok viszik a tanítványaikat, akik ezt jónak látják, akik kellően előkészítik, és nem pusztán egy kötelező penzumot látnak benne, hanem egy olyan pedagógiai kihívást, amely hasznára válik a gyerekeknek. Ez csak akkor valósulhat meg, ha a döntést némileg ott hagyjuk a

pedagógusoknál, aki tud vele azonosulni, magáénak érzi, előtte felkészíti a gyerekeket, a látogatás után feldolgozzák ezt az egészet.

Tartok attól, hogy visszájára sül el, egy bizonyos ponton túl minden kötelezőség a visszájára sül el. Megint egyetértek Máriusszal, ugyanezt gondolom az Auschwitz-birkenai tábor kötelező látogatásánál is, hogy ha azt kötelezően előírjuk minden gyerek számára, olyan pedagógusoknak is el kell majd vinniük a tanítványaikat, akik ezzel nem azonosulnak, nem tartják a magukénak, nem készítik fel rá a gyerekeket, nem dolgozzák fel az ott látottakat – ez a '70-80-as évek kötelező pedagógiai tanterv és utasítás kontraszelektív korszaka, a kettős tanterv világa. Minden elvtárs azt hitte, hogy épül a fejtett szocializmus, és nem látta közben az unott és kontrapontozó pedagógusarcokat, akik mindent megtettek annak érdekében, hogy azt ne épüljön és ne szépüljön, mert nem tudtak vele azonosulni. Akkor tud vele azonosulni, ha ő választhatja meg a tárgyat, a módszert, és mi csak célt írunk neki elő. Ilyen értelemben én egyik kezdeményezést sem látom megvalósíthatónak. Az indítékát adott esetben értem, még el is fogadom, de maga a választott eszköz nem jó, az nem jó.

Ha az indítékot nézzük, ha már így összejöttünk, hogy mi lehet a különbség oka a magyar társadalomban – mert hogy van, az bizonyos, ezt az önkényuralmi jelképekről folytatott vita is mutatja –, van egy kedvenc történetem, a Fatherland című regény, illetve az abból készült, egyébként hollywoodi, kicsit kalandosra, szerelmesre sikeredett film. A Fatherland című remény a '70-es évek hitleri Németországában játszódik, egy ilyen science fiction, ha úgy tetszik, abból indul ki, hogy Hitler nem vesztette el a háborút, konszolidálta a maga uralmát Európában, és az öreg, nyolcvanas évei vége felé járó Hitler poszttereivel van kitapétázva Európa szinte valamennyi nagyvárosa, csinos gestapós kisasszonyok Commodore számítógépeken gépelnek. A filmben egyébként az volt igazán megdöbbentő, hogy azokat a lakótelepeket, buszvárókat, bölcsődéket, üzemekeket, tejszarnokokat látjuk, amelyek között mi felnőtünk, szerintem Dunaújvárosban vagy Fehérváron vették fel a filmet, a konszolidált hitleri birodalom... (*Brájer Éva: Köszönjük! – Derültség.*) Bocsánat! (*Brájer Éva: Köszönjük. – Derültség.*) ...A konszolidált hitleri birodalom... (*Dr. Hiller István: Mikori film ez?*) A film? Az úgy a '80-as évek végén, a '90-es évek elején született, hátborzongató. És akkor érti meg az ember, hogy azt, hogy: „reformkommunista”, azt Magyarországon ki merik mondani sokan, azt, hogy: „reformfasizta”, azt nem, és ennek csak egy oka van: hogy a kommunizmusnak a véres, vérben ázó évtizedei vagy évei után volt egy pár konszolidált évtizede, mígnem a fasizmusnak ez nem adatott meg – hozzáteszem: szerencsére. De ez nem mentség a konszolidált kommunizmus számára sem. (*Közbeszólás a kormányparti sorokból: Így van!*) A tételmondat egyébként nem az enyém, az Sebő János, a celeb Sebő, aki néha, nem néha, nagyon gyakran meglepően éleslátó, és jól ír... (*Közbeszólások: Nem Sebő, Sebeők!*) Sebeők. Ő írja, hogy Kádár Jánosnak nem az a bűne, hogy véres a keze, hanem az, hogy a véres kezében vajas kenyeret tartott, és mi elfogadtuk azt. Tehát a konszolidáció évei adják azt a törést, optikai törést, ami miatt Magyarországon sajnós van egy ilyen különbség a közvélekedésben, hogy az egyik bocsánatos, a másik pedig megbocsáthatatlan, pedig éppúgy gyilkos, véres földben ázik a gyökere mind a két diktatúrának, csak az egyik kinőtt, konszolidált éveket hordoz, a másik pedig ilyet nem.

Ezt neveléssel meg tanítással lehet ellensúlyozni meg helyrebillenteni, de ha kötelezően előírjuk a felsősöknek, hogy egy konkrét tábort meg kell látogatni, az szerintem nem jó eszköz erre. Én ezért tehát egyiket sem támogatom, egyik önálló kezdeményezést sem.

(*Vona Gábornak:*) Gábor, parancsolj!

Vona Gábor (Jobbik) válaszai, reflexiói

VONA GÁBOR (Jobbik): Nagyon szépen köszönöm. Köszönöm szépen a hozzászólásokat, a javaslatokat. Összességében örülök mindazoknak, amiket hallottam, már

egyáltalán annak is, hogy visszajelzéseket hallottam, másrészt annak, hogy azért a hozzászólások mindegyikéből az sugalmazódott, hogy a támogatás céljával egyetértünk, és én azt gondolom, hogy ez a legfontosabb. A támogatás mikéntjéről lehet vitatkozni, vagy lehet vitát folytatni, kell is, csak akkor érdemes a vita lefolytatása után magát a célt nem elfeledni. Az én legnagyobb félelmem most az, hogy ha esetleg a bizottság úgy dönt, hogy nem támogatja ennek a javaslatnak a további útját, akkor nehogy maga a cél is a kukában landoljon a javaslattal együtt.

A konkrét felvetésekre röviden reagálnék.

Elhangzott Révész Máriusztól is, a bizottsági elnök úrtól is, hogy miért éppen Recsk, és hogy ez a kötelezővé tétel talán visszafelé süllhet el. Én az ilyen félelmeket nem tartom jogosnak vagy indokoltnak. Nem tudom, szabad-e ilyen kísérletet végezni, hogy ki az, aki az elmúlt három évben járt Recskén itt a bizottság tagjai közül. *(Néhány képviselő felemeli a kezét.)* Szörnyű állapotokban van *(Brájer Éva: A gyerekeimet is elvittem.)*, gondolom, aki ott volt, láthatta, de azért ennek ellenére ha azt mondjuk, hogy Mátra, Bükk környéke és a... Nincs ilyen statisztikám, de ha megkérdezzük az általános iskolák felső tagozatosait, hogy járnak-e abba az irányba osztálykirándulásra, akkor mindegyik azt mondja, hogy igen, tehát azt gondolom, hogy olyan nagy útirány-eltérést még a szombathelyiek vagy sárváriak – vagy nem tudom milyen városok kerültek szóba – esetében sem tennék egy ilyen javaslattal. Mégiscsak ott van egy pár kilométerre Magyarország legmagasabb pontja, ott van Parád, és hadd ne mondjam, mi minden lehetőség van ott, amúgy is szokták ezt a környéket választani. De meggyőződésem, és ez sajnálatos meggyőződésem, hogy amikor a Mátrát meglátogatja minden egyes általános iskolás szerintem a tanulmányai során, biztos, hogy nem mennek el oda, és nem azért, mert még talán fiatalok – majd erre is reagálnék –, talán még túl fiatalok annak a megismeréséhez, hanem azért, mert egyszerűen nem lehet oda eljutni, olyan méltatlan körülmények vannak, hogy nem lehet oda felkerülni...

ELNÖK: Rossz az út, ez kétségtelen.

VONA GÁBOR (Jobbik): És ha már ez a méltatlan körülmény szóba került, az emléknapi ügye és a megvalósulása, aminek én örülök, nem valósította meg ezzel kapcsolatban a fellendülést. Én ajánlom, hogy Krasznay Béla úrral, a Recski Szövetség vezetőjével is érdemes beszélni, ő nemhiába örült nagyon ennek a javaslatnak, mert nyilvánvalóan azt várta egy olyan szövetség, amelynek a tagjai közül már sajnos nagyon sokan eltávoztak az élők közül, azt várják, hogy a küzdelmüknek, a szenvedéseiknek az értelmét lássák viszont ebben a parkban, és csak méltatlannak tudom nevezni azokat a körülményeket, amelyek jelen pillanatban ott vannak, még akkor is, ha nemzeti emlékparkká lett nyilvánítva, még akkor is, hogyha a kommunizmus áldozatainak van emléknapija.

Amit Pósnán László képviselőtársam mondott konstruktív javaslatként, az, én azt gondolom, nem egy rossz gondolat, tehát bennem semmiféle megveszekedettséggel nincs arra nézve, hogy ez a javaslat legyen, ami ezt a problémát kezeli; engem az ügy érdekel igazából, tehát mindenféle olyan javaslatra nyitott vagyok, ami előrevisz, sőt akár, azt gondolom, talán az lenne a lelegegásabb, hogyha valami közös javaslattal tudna az Országgyűlés előállni ebben a kérdésben.

Azt pedig, hogy miért Recsk, és miért kell kiválasztani, elmondtam az elején is: ez vált a leghíresebbé, a leghírhedtebbé a táborok közül, és én azt gondolom, hogy semmiféle rossz érzés nem lenne egy szombathelyi vagy egy sárvári iskolás vagy tantestület számára sem, ha ezt a táborot – pláne már egy sokkal fejlettebb és sokkal méltóbb környezetben – meg tudnák tekinteni.

A legkomolyabb ellenérv valóban az volt, vagy számomra legalábbis a legkomolyabb ellenérv az volt, amiről Osztolján Ágnes beszélt. Megmondom őszintén, bennem is

felmerült. Az ember nyilván nem fedi fel a gyenge pontjait a saját javaslatának, de bennem is egy állandó kérdés meg kérdőjel, hogy egy ötödikes és egy nyolcadikos időintervallumon belüli általános iskolás számára ez mit jelenthet. A szándék az volt, hogy minél hamarabb legyen egy ilyen találkozás, a hetedikes-nyolcadikos korosztály részéről, én azt gondolom, már van is erre való nyitottság, fogékonyság. A teljes..., nem is tudom, hogy fogalmazott a képviselő... *(Osztolykán Ágnes: A közoktatás rendszerében eltöltött idő.)* ..., igen, ott meg nekem volna kérdésem, hogy az mennyire nyomon követhető akkor, hogy a diák ott volt vagy nem volt ott, ott azért van egy szintváltás, és lehet, hogy esetleg a rendszerben elveszne, lehet, hogy valaki kétszer kényszerülne elmenni, valaki meg egyszer sem, tehát ott látok egy picit ellentmondást. Esetleg az lehet valamifajta kivezető út, hogyha a középiskolások felé próbáljuk ezt az irányt elmozdítani, talán az kiveszi ezt a fajta aggodalmat, de én azt gondolom, hogy egy hetedikes-nyolcadikos fiatal, egy 13-14 éves fiatal számára, pláne hogyha már a modern, XXI. századi igényeknek megfelelő módon van kialakítva az emlékközpont, igenis orientáló erővel bírhat. És nem kell elvárunk azt, hogy ő 13-14 évesen ott mindent megértse, mindent felfogjon, de mégis kap tapasztalatot, és kaphat egy olyan hangulatot, egy olyan élményt, amit később, a történelmi tanulmányai, a kulturális, oktatási területen szerzett ismeretei során továbbfejleszthet, sőt akár olyan irányba ösztökélhetjük őt, hogy ezen ismereteit elmélyítse.

Én tehát továbbra is arra kérném önöket, hogy támogassák a határozati javaslat további útját. Köszönöm szépen.

Szavazás a tárgysorozatba-vételről

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván-e még valaki hozzászólni? *(Senki nem jelentkezik.)*
Szavazzunk!

Kérdezem, ki az, aki támogatja Vona Gábor képviselő úr javaslatát. Aki igen, az most emelje fel a kezét! *(Szavazás.)* 3 igen. Ki az, aki nem? *(Szavazás.)* Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)* A bizottság nem támogatta a javaslatot.

Döntés bizottsági levél megfogalmazásáról és elküldéséről

Ha már a tárgynál járunk, egy pillanat még! *(Brassói Sándornak:)* Sándor, egy feladatot szeretnék rajtad keresztül tolmácsolni a minisztériumnak, ha megtennéd, hogy ezt tolmácsolod, de le is kell írni levélben, Gabriella, amennyiben egyetért vele a bizottság. Az a kérésünk Balog Zoltán miniszter úr felé, hogy az említett kormányrendelet, a 303/2011. kormányrendelet alapján készítsen egy tájékoztatót, hogy hogyan néznek ki ezek az emlékparkok, milyen állapotban vannak, alkalmasak-e arra, hogy az iskolák azokat meglátogassák, hogy azokat a pedagógiai célokat, amelyeket részben a kommunista diktatúrák áldozatainak az emléknapja, részben a holokauszt áldozatainak az emléknapja célul tűzött ki az iskolák elé, ezekkel a látogatásokkal teljesítsék, és ha nem, akkor mi a terve a nagytiszteletű kormánynak, hogyan kívánja ilyen állapotba hozni ezeket az emlékparkokat, mennyi pénz van rá, mi az ütemezés? Tehát milyen az állapot, alkalmas-e a célkitűzésre, és hogyan lesz azzá, jó? Ha a bizottság egyetért vele, akkor mi is küldünk egy ilyen tartalmú levelet, de, Sanyi, kérlek, hogy ezt tolmácsolj is, jó? Ha már van egy integrált humánerőforrás-tárca, akkor talán egy minisztériumon belül könnyebb ezt megtenni az oktatás, kultúra együttműködésével. Ha a bizottság egyetért ezzel a javaslattal, akkor elküldjük ezt a levelet. Kérdezem, ki az, aki egyetért? *(Szavazás.)* Egyhangúlag egyetértettünk. Köszönöm szépen.

A pontot lezártuk.

A nemzetiszocialista vézskorszak történelmének a fiatal generációk körében való minél teljesebb megismertetése, valamint az emlékezetkultúra fontosságának tudatosítása érdekében szükséges egyes intézkedésekről szóló H/10767. számú határozati javaslat

Következik a b) pont, Steiner Pál, Lendvai Ildikó és Tóbiás József előterjesztése. Steiner Pál van itt az előterjesztők képviselőjében, köszöntöm a képviselő urat! Tessék parancsolni!

Dr. Steiner Pál (MSZP) szóbeli kiegészítése

DR. STEINER PÁL (MSZP): Tisztelettel köszöntöm az elnök urat és a tisztelt bizottságot! Köszönöm a meghívást. Az előterjesztésem tárgya szerint egy határozati javaslat, amely a kormányt címezi meg annak érdekében, hogy készítse egy kormányprogramot, amely lehetővé tenné azt, hogy minden közoktatásban tanuló magyar fiatal, amíg a közoktatásban részt vesz, addig egyszer a magyar állam támogatásával eljusson az Auschwitz-birkenau haláltábor helyén létrehozott emlékhelyre és múzeumba. Azt javasoljuk, hogy a kormányhatározat készüljön el 2013. június 30-áig, és azt javasoljuk, hogy a program 2015-ig pályázati úton, azt követően normatív módon legyen finanszírozva.

Tisztelt Bizottság! Én először a fontos, számomra vagy számunkra talán a legfontosabb dologról beszélnék. Az a véleményem – saját élettapasztalatomból is mondom, gyermekeim nevelése során szerzett tapasztalataimból is mondom, és mondom úgy is, mint aki sokszor és sokat fordult meg ezen az emlékhelyen –, hogy a legveszélyeztetettebbek a fiatalok, azok a fiatalok, akik személyesen nem találkoztak ezzel a tragédiával vagy így, vagy úgy, tehát csak abból a megfontolásból ismerhetik meg ezt a tragédiát, hogy milyen tájékoztatást kaptak, milyen tanítást kaptak akár az iskolákban, akár a szüleiktől, akár a közvetlen élettapasztalatuk során. Ezért – hogyha ilyen tudományosan mondanám – a legfontosabb az empíria, az a tapasztalat, hogy a magyar kormány a parlament egyetértésével azoknak, akik ezt szeretnék látni, legalább egyszer tegye lehetővé, hogy lássák ezt a haláltábort.

Miért pont ez a haláltábor? Azért, mert ez a haláltábor mutatja meg a náci borzalomnak a teljes mechanikáját, metodikáját, az üzemszerű gyilkolást, a magasan szervezett ipari technológiát, ahol emberek millióit ölték meg, és ebből következően, azt gondolom, egy olyan fiatal, aki kíváncsi és érdeklődő, ebben a táborban ismerheti meg a legjobban a náci rémtettek belső lényegét. Az elnök úr is utalt irodalmi alkotásra. Számtalan film és irodalmi alkotás született erről a tragédiáról, nekem a legutolsó élményem például a Felolvasó című film, amely nagyon jól megmutatja a belső lényegét ennek a szörnyűségnek, de azt gondolom, legalább annyira fontos, hogy a maga valóságában tapasztalják meg a fiatalok, hogy mit jelent, hogy néz ki egy gázkamra, hogy néz ki a több tonna emberi haj, hogy néz ki a több millió szemüveg, hogy néz ki a több millió pár cipő, és lássák azt a bőröndöt, amely a hihetetlen bőröndhalom tetején van, egy budapesti magyar polgár, zsidó származású suszter bőröndje. Én azt vélem, hogy ha ezt a fiatalok látják, akkor jobban el tudnak igazodni a világban, jobban el tudnak igazodni ezekben a kérdésekben, és egy határozottabb erkölcsi világgépük fog kialakulni.

Azt, hogy a társadalom hogyan vélekedik a fasizmusról, úgy vélem, nem kell itt bizonygatnom, az Élet menete világosan megmutatta, hogy a magyarországi polgárok hogyan gondolkodnak erről a történelmi tragédiáról, tehát én ezt nem kívánom bizonygatni. Azt viszont még egyszer megemlíteném itt a tisztelt bizottság előtt, hogy ez egy valódi nemzeti ügy; valódi nemzeti ügy, ahol a magyar polgároknak, a nemzetalkotó polgároknak itt Magyarországon és szerte a világban össze kell fogniuk, és ennek nagyon jó példája volt egyébként a miniszterelnök úr és a kormány több intézkedése és a miniszterelnök úr

személyes álláspontja, amely több alkalommal elhangzott a magyar parlamentben, még akkor is, hogyha voltak benne vitatható pontok, azt vélem, hogy fontosabb volt az egyetértés, mint a vita.

Kicsit kényes helyzetben vagyok, mert az előző napirendi pont kapcsán több képviselőtársam érintette ezt a napirendi pontot. Én azt szeretném először is elmondani nagyon röviden, hogy az egyik bűn soha nem igazolja a másikat, az egyik bűnt nem lehet összekapcsolni a másik bűnnel, a bűn mindig a maga valóságában bűn, teljesen mindegy egyébként, hogy különböző felfogásokban hogyan próbáljuk összekapcsolni. Ha már az én napirendi pontom indoklásra került az előző napirendi pontnál, azt vélem, hogy ugyanolyan fontos, hogy a magyar fiatalok megtudják, hogy mi történt Recskén, mi történt a Gulágban, mi történt Katynban és sok más helyen, tehát nem ez a kérdés, hogy összekapcsoljuk, és ezzel kapcsolatosan néminemű rossz ízt is érzek a számban, hogy talán egy relativizálásra is van törekvés.

Végül azt szeretném még elmondani, hogy itt a vitában elhangzott egy mondat nem tudom, melyik képviselőtársamtól, elnézést kérek, aki azt próbálta indokolni, hogy a történelmet oktatók esetleg nem tudnak azonosulni, nem tudják előre felkészíteni a fiatalokat, hogy mit fognak ott látni. Azt gondolom, hogy aki ilyen felfogással megy be egy magyar iskolába, annak nem szabad tanítani. Azt gondolom, ez nem érv, sőt pontosan arra érv, hogy ezekre a látogatásokra sor kerülhessen, és a magyar fiatalok a maga szörnyű valóságában megismerkedhessenek ezekkel a tragédiákkal. Az előterjesztés egyébként nem kötelezőnek írja elő, és ebből következően egy teljesen más típusú előterjesztés, mint az előzőekben előterjesztettek, ezért én kérem a kormánytöbbség képviselőit, hogy itt a helyszínen próbálják az előre megbeszélt álláspontot felülírni, és támogassák ezt az előterjesztést. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm Steiner Pál képviselő úrnak. Megint csak a tárcza vagy az államtitkárság álláspontját kell kérnem Brassói Sándor főosztályvezető úrtól. Parancsolj, Sándor!

Brassói Sándor (Emberi Erőforrások Minisztériuma) véleménynyilvánítása

BRASSÓI SÁNDOR (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Bizottság! Ezzel az előterjesztéssel és ezzel a javaslattal kapcsolatban is azt az álláspontot követi a szakterület és az államtitkárság, hogy egy roppant fontos, hihetetlenül fontos témáról van szó, amely ilyen szempontból a holokauszt témakörében maximálisan támogatandó, ám azzal együtt, hogy mind a vonatkozó köznevelési jogszabályok, tehát egyik oldalon a nemzeti alaptanterv, mind pedig az emlénapokról szóló miniszteri rendelet, a 20/2012-es EMMI-rendelet már régóta tartalmaz ezzel kapcsolatban szabályokat. Maga a szakterület, tehát az oktatásért felelős minisztérium 2001 óta támogatja a holokauszt emlénapot és magát a holokauszttal és a magyar zsidóság meghurcoltatásával kapcsolatos programok megismertetését, illetőleg azt, hogy a gyerekek a köznevelés rendszerében minél inkább megismerkedjenek ezekkel a rémtettekkel. Úgyhogy álláspontunk szerint az, hogy a kormányzat egy kifejezett kötelező programot indítson ezzel összefüggésben, úgy, hogy egy ilyen, azért viszonylag költségesnek tekinthető utazást és egy határon túli programot finanszírozzon, ami nyilván többnaposnak tekinthető csak és kizárólag, szóval úgy látjuk, hogy ez jelenleg nem finanszírozható, és pontosan a kötelező jellegéből fakadóan, ami az előző napirendi pont kapcsán elhangzott, bizonyos értelemben akár vitatható is lehet a kimenete tanulócsoportok, illetőleg iskolák vonatkozásában, úgyhogy ezért nem támogatnánk. Mindazonáltal azt természetesen nagyon fontosnak tartom elmondani, hogy magával a céllal, a nemes céllal, a megismertetéssel mindenképpen egyetértünk.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm. Van-e hozzászólás, kérdés? (*Senki nem jelentkezik.*) Nem látok jelzést.

Némi vita, igaz, nagyon udvariasan, de azért itt van a levegőben. Steiner Pál azt mondja, hogy ez egy önkéntes program, tehát itt egy lehetőséget kívánnak megteremteni, a tárca pedig kötelező programot lát itt. Feltehetően abból fakad ez az eltérő olvasat, hogy az indoklás valóban úgy szól, hogy legyen lehetősége legalább egy alkalommal felkeresni az emlékhelyet és a múzeumot, viszont a határozati javaslat 1. pontja pedig inkább úgy szól, hogy készítsen országos programot abból a célból, hogy valamennyi közoktatásban tanuló eljusson ide és ide, tehát ebből nem minden alap nélkül olvassa ki az államtitkárság a kötelező jelleget.

Egy ilyen kötelezettséget valóban szabott a parlament a kormány számára, ez a közelebről nem azonosított határon túli kirándulás. Szomorúan látom, hogy azt a célt, amit akkor a parlament megszabott, hogy a ciklus végére minden gyerek számára finanszírozott és biztosított legyen az, nem tudtuk, nem tudta a kormány száz százalékig teljesíteni. Az én tájékoztatásomra 30 ezres számot kaptam, 90 ezer gyerek van egy évjáratban, egy korosztályban, a 30 ezer jószérével a harmada, tehát korántsem az egész.

Itt egy újabb feladatot szabunk, amivel kapcsolatban a korábbi vitát illetően elmondtuk már, vagy én elmondtam legalábbis, hogy a holokauszt emléknapp megőrzi a pedagógusok és az iskolák döntési lehetőségét a tekintetben, hogy hogyan dolgozzák ezt fel. Itt szükségét látjátok ezt konkretizálni, és egy konkrét emlékhelyhez vinni a gyerekeket, ami nekem abból a szempontból nem tetszik – én ezt elmondtam –, hogy az azonosulás részben abból is fakad, hogy módja van választani, tehát a választás lehetőségéből fakad az, hogy milyen szinten tud vele azonosulni; legalább azt dönthesse el, hogy melyik tábort látogatják meg, de valamit kell hogy döntsön.

Nem beszélve arról – a pénz, a költségvetési pénz csak egy probléma –, hogy ez felvet egy másik kérdést is, ami már lényegibb szerintem: hogy – talán fogalmazzuk meg pozitívan! – azért április 16-án van Magyarországon a holokauszt emléknapp, mert ez egy magyar vonatkozású dátum, az első gettó az akkori Magyarország területén. Azért nem simultunk bele az európai uniós holokauszt emléknappba, amely az auschwitz-i tábor felszabadítását jelöli ki, részben mert azt csak később, öt év múlva döntötte el az Unió, tehát amikor mi döntöttünk, még nem volt ilyen kezdeményezés, de ha lett volna, én akkor is vitatkoztam volna, hogy egy magyar vonatkozású dátum kell, nem pedig egy európai, mert ebben a témában is nagyon könnyű a felelősségáthárítás mechanizmusa, vagy nagyon kézenfekvő, igaz? A magyar közgondolkodásban is ez van, hogy azt mások kényszerítették ránk, az egy másik ügy, az örült Hitler, ez Németország ügye, s a többi, tehát toljuk be a helyszínnel vagy egy auschwitz-i dátummal a nagy világégés európai problémakörébe az egészet, ahelyett, hogy húznánk magunk felé, hogy ez a nemzeti történelem része. Nem tudom, hogy érthető-e az érvelés lényege. A dátum kiválasztásánál az játszott szerepet, hogy azt hordozza, hogy ez a mi magyar történelmünk elválaszthatatlan része, az áldozatok is magyarok és a gyilkosok is magyarok. Mentegőzés, de nem magyarázat, hogy megszállt volt az ország, mert ismerjük a számarányokat, hogy hány fős volt az éppen akkor itt állomásozó Gestapo, azzal nem lehetett volna a deportálásokat végrehajtani. Itt is felvetődik bennem ez a probléma, illetve minden ilyenrel kapcsolatban, ami egy tág célmegjelölés helyett egy konkrét eszközt akar az iskolákra tenni.

Van még egy szempont: hogy megint csak óvnám magunkat, illetve az oktatásügyet egy aktuális problémának – mert ilyennek érzed, joggal egyébként –, a neonáci eszmék fiatalok körében történő terjedésének, egy aktuális problémának az iskolán keresztül való

direkt leképzését vagy megjelenését. Ahogyan ezt Vona Gábornál is próbáltam jelezni, azt, hogy a tiltott önkényuralmi jelképeknél éppen hogy néz ki a magyar közbeszéd, ne azzal próbáljuk megoldani, hogy akkor kötelezővé tesszünk egy valamilyen iskolai programot. Mindig találkozunk ezzel, bármi baj történik a magyar társadalomban, erre kézenfekvő válaszképp jön az elő, hogy akkor tegyük kötelezővé az iskolában hol ezt, hol azt, hol amazzt, és nekünk bizonyos értelemben az a dolgunk, hogy óvjuk az iskola belső világát abból a szempontból, hogy a célt értjük, de hadd választhassa meg maga az iskola meg a pedagógusközösség, hogy azt hogyan akarja elérni, mert ha mindent a szájába rágunk, mindent kötelezően előírunk neki, az nem fog működni; olyat már láttunk, nem volt hatékony, nem volt tartalma, nem volt őszinte tartalma a dolognak.

Azzal egyébként én mélységesen egyet tudnék érteni, hogy a holokauszt emléknap egyik feldolgozási módja legyen az, hogy elvihesse az osztályfőnök vagy a történelemtanár Auschwitzba az osztályát, és hogy valamilyen módon nyissuk meg ennek a lehetőségét. De akkor először ezt próbáljuk felmérni, hogy ez mibe kerül, tehát építsük fel rendesen, ahelyett, hogy kötelezően előírnánk, vagy előírnánk egy ilyen Ogy. határozatot, hanem valóban lehetőségként próbáljuk megteremteni! Én tehát először kérdeznék az államtitkárságtól, a tárcától, hogy vannak-e ilyen utak, vannak-e ilyen programok – vannak, tudjuk, mert viszik a történelemtanárok, nem túl nagy számban, de azért viszik az osztályaikat különböző táborokba –, és hogyan látják lehetségesnek, hogy ezt kiszélesítsük, bővítsük. Én ezt gondolom ezzel kapcsolatban.

Kérdezem, van-e más hozzászólás, kérdés. *(Senki nem jelentkezik.)* Pál, Steiner Pál képviselő úr, parancsolj!

Dr. Steiner Pál (MSZP) reflexiói

DR. STEINER PÁL (MSZP): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm szépen. Természetesen amennyiben az szükséges, hogy az „önkéntes” szó megjelenjen az előterjesztésben, és ezzel megszerezhetjük a kormány támogatását, akkor én hajlandó vagyok ezt képviselőtársaim nevében is bevállalni, hogy módosítjuk ezt a javaslatot. Ami az önkéntességet illeti, szerintem kiolvasható, mert azt írjuk, hogy pályázati úton *(Közbeszólás a kormánypártok soraiból: Mindenki legalább egyszer!)*; nyilvánvaló, hogy aki pályázni akar, az meg fogja csinálni ezt a pályázatát, és ez is mutatja, de ez inkább technikai kérdés, azt gondolom, mint lényegi kérdés.

Ami a magyar vonatkozást illeti, elnök úr, biztosan tudod, Auschwitzban a legtöbb áldozat magyar volt. Ott van egy térkép, amely mutatja a transzportok érkezésének időpontját, a vonatok számát, és így tovább, és erről az óriási térképről sajnos azt kell megállapítani, hogy Magyarországról érkezett a legtöbb áldozat, tehát ennél komolyabb aktualitása – elnézést kérek a szóért! –, azt gondolom, nincsen. Azt a kormánytisztviselői álláspontot meg én továbbra sem szeretném érteni, hogy nem lehet kiszámítani a kimenetelét ennek a látogatásnak, nem is akarok vele vitatkozni, szerintem ez annyira gyenge érv, hogy nem érdemes további vitára.

Végül, miután látom, hogy elvérzik ez a javaslat, továbbra is arra szeretném felhívni a tisztelt kormánypárt, kormánypártok figyelmét és a kormány figyelmét is, hogy a Magyar Szocialista Párt nagyon sokszor kifejezte azon szándékát, akaratát, együttműködési készségét, hogy ez egy olyan nemzeti ügy, amelyben szívesen együttműködik a kormánnyal, szívesen együttműködik a kormánypártokkal. Mi ezt az együttműködési ajánlatunkat továbbra is fenntartjuk.

Végül: a javaslatunkat abban a hiszemben fogalmazzuk meg, hogy kiléptünk a közvetlen, direkt jelenlegi aktuálpolitikából – sajnálom, hogy ez most itt nem sikerült. Köszönöm szépen.

Szavazás a tárgysorozatba-vételről

ELNÖK: Én is köszönöm. Kíván-e valaki még hozzászólni? *(Senki nem jelentkezik.)*
Nem látok jelzést. Szavazzunk!

Kérdezem, ki az, aki támogatja a javaslatot, az országgyűlési határozati javaslatot? *(Szavazás.)* Köszönöm, 3 igen. Ki az, aki nem? *(Szavazás.)* Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)*
A bizottság nem támogatta a javaslatot.

Köszönöm Steiner Pálnak, hogy megtisztelte a bizottságot.

Döntés tájékoztatáskérésről

A vita után Brassói Sándornak itt is lenne egy tolmácsi, hírhozói feladata: itt is az a kérésünk, hogy kapjunk tájékoztatást a tekintetben, hogy elképzelhető-e, hogy az előző napirendi ponthoz képest, ahol a recski utazás feltételeit kérdezzük, itt is milyen pályázati lehetőségek vannak ma egy iskola számára, legyen az állami, egyházi vagy magánintézmény, hogy a holokausz emléknaphoz kapcsolódóan egy ilyen utat a diákok számára megszervezzék. Van-e ilyen pályázat, és ha igen, akkor hol érhető el, elegendőnek látja-e ennek a mértékét? Erről szeretnénk tájékoztatást kapni mint bizottság. Aki ezzel egyetért, az, kérem, most szavazzon. *(Szavazás.)* Köszönöm, a bizottság egyhangúlag kérte ezt a tájékoztatást az államtitkárságtól.

Egyebek

Az egyebek keretében van-e bármi más jelzés? Gabi, van-e, amit tudnunk kell? *(Az elnök Takács Gabriellával egyeztet.)* A holnapi napra terveztünk egy bizottsági ülést, amennyiben ma este 11-ig kapcsolódó módosító javaslatok érkeznek a felsőoktatási törvényhez. Amennyiben érkeznek, akkor mikor kell összeülnünk? *(Az elnök Takács Gabriellával egyeztet.)* Mikor szavazunk a felsőoktatási törvényről? *(Az elnök Takács Gabriellával egyeztet.)* Az ülésteremben szavazás van nagyjából 9 óra 30 perctől kezdődően, és reggel küldünk egy SMS-t, hogy lesz-e a Parlament épületében a kapcsolódókat megvitató bizottsági ülés, meglátjuk.

A bizottsági ülést bezárom, mindenkinek jó munkát!

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 20 perc)

Pokorni Zoltán
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese